Lietas Nr. C12203515
Lietas arhīva Nr. C-0387-16/4

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Daugavpilī 2016.gada 26.septembrī

Daugavpils tiesa
šādā sastāvā: tiesnese I.Šteine
ar sekretāri I.Ragini
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO" prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu.

Aprakstošā daļa

2015.gada 25.jūnijā maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk – SIA) "ABIPRO" maksātnespējas procesa administrators Valdis Freimanis cēla prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu, norādot, ka ar Daugavpils tiesas 2015.gada 7.janvāra spriedumu civillietā Nr.C12261614 pasludināts SIA "ABIPRO" maksātnespējas process un par sabiedrības maksātnespējas procesa administratoru iecelts Valdis Freimanis. Informācija par SIA "ABIPRO" maksātnespējas procesa pasludināšanu un administratora iecelšanu tika publicēta Maksātnespējas reģistrā 2015.gada 9.janvārī.

Pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 65. un 68.pantu, SIA "ABIPRO" maksātnespējas procesā par parādnieka pārstāvēm tika noteiktas valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi /pers. A/ un dalībniece kopš 2011.gada 4.augusta ar 75% daļām 1500 Ls apmērā /pers. B/.

Saskaņā ar maksātnespējīgās SIA „ABIPRO" grāmatvedības uzskaites datiem, kredītiestāžu izrakstiem un no Ceļu satiksmes drošības direkcijas saņemtās informācijas administrators konstatēja automašīnas "BMW 320D XDRIVE", 2014.gada izlaiduma, atsavināšanas līgumu, kurš ir nodarījis būtiskus zaudējumus SIA "ABIPRO".

Parādnieka pārstāves Ceļu satiksmes drošības direkcijā divas dienas pēc maksātnespējas pasludināšanas Daugavpils tiesā, proti, 2015.gada 9.janvārī, veica SIA "ABIPRO" piederošās 2014.gada izlaiduma automašīnas "BMW 320D XDRIVE" atsavināšanas darījumu, veicot tā reģistrāciju uz ieinteresētās personas /pers. B/ vārda 2015.gada 9.janvārī, tas ir, datumā, kad abas zināja (vai tas bija jāzina, vai to nevarēja nezināt) par Daugavpils tiesas spriedumu par SIA "ABIPRO" maksātnespējas procesa pasludināšanu tiesā 2015.gada 7.janvārī.

Minētais pārreģistrācijas darījums tika veikts, pamatojoties uz SIA "ABIPRO" 2014.gada 22.decembra pieņemšanas-nodošanas aktu Nr.12/2014. Pieņemšanas aktu SIA "ABIPRO" vārdā parakstīja parādnieka valdes locekle /pers. A/ (nodeva) un jaunā īpašniece /pers. B/ (pieņēma).

2014.gada izlaiduma automašīna "BMW 320D XDRIVE" tika iegādāta SIA "ABIPRO" īpašumā, 2014.gada 13.augustā veicot naudas samaksu no SIA "ABIPRO" Trasta bankas norēķinu konta 50456 EUR apmērā Vācijas firmai Autohaus Matthes GmbH HRB302502. No Vācijas firmas – pārdevēja – 2014.gada 30.oktobrī saņemta atpakaļ nauda 8056 EUR, līdz ar to par automašīnas iegādi SIA "ABIPRO" kopumā samaksāja 42400 EUR. Automašīna uz SIA "ABIPRO" vārda reģistrēta Ceļu satiksmes drošības direkcijā 2014.gada 19.augustā.

Papildus no SIA "ABIPRO" naudas līdzekļiem tika veikta automašīnas apdrošināšana, iegādājoties KASKO un ???? polises, par kurām 2014.gada 22.augustā tika samaksāts 1519,55 EUR par laiku no 2014.gada 20.augusta līdz 2015.gada 19.augustam.

Ar automašīnas pārdošanu saistītā pirkuma maksas samaksu vismaz 42000 EUR un ar apdrošināšanas polišu ???? un KASKO (par laiku no 2015.gada 9.janvāra līdz 2015.gada 18.augustam, tas ir, par 7 mēnešiem) kompensāciju 886,40 EUR no jaunās īpašnieces /pers. B/ puses, administrators SIA "ABIPRO" kredītiestāžu norēķinu kontos nekonstatēja.

Parādnieka kases dokumenti administratoram nav iesniegti un administratoram nav pamata uzskatīt, ka parādnieka pārstāvji administratoram nav nodevuši parādnieka kasi un, ka šajā kasē glabātos naudas līdzekļi, kuri nav nodoti administratora valdījumā pēc maksātnespējas procesa pasludināšanas datuma.

Pēc administratora pieprasījuma parādnieka pārstāves iesniedza 2014.gada 22.decembra pirkuma līgumu, no kura izriet, ka SIA "ABIPRO" pārdod /pers. B/ augstāk minēto automašīnu par 42000 EUR un samaksa par automašīnas iegādi tiek ieskaitīta parādsaistību dzēšanai pret /pers. B/. Tika iesniegta arī 2014.gada 22.decembra vienošanās par savstarpējo norēķināšanos ar ieskaitu, saskaņā ar kuru SIA "ABIPRO" un /pers. B/ savstarpēji ieskaitīja 42000 EUR.

No /pers. B/ 2015.gada 5.februāra kreditora prasījuma un tā 2015.gada 20.februāra precizējumiem nav konstatējams 2014.gada 22.decembra pirkuma līgumā un 2014.gada 22.decembra vienošanās par savstarpējo norēķināšanos ar ieskaitu norādītais ieskaits 42000 EUR, līdz ar to secināms, ka faktiski šāds ieskaits nav pastāvējis un attiecīgie dokumenti tika sagatavoti tikai tādēļ, lai maldinātu administratoru.

Faktiski, automašīna "BMW 320D XDRIVE" 42000 EUR vērtībā tika atsavināta pārreģistrēšanai uz /pers. B/ vārda ne tikai, pārkāpjot normatīvo aktu prasības (bez administratora atļaujas), bet arī nodarot zaudējumus prasītājai automašīnas vērtībā 42000 EUR un apdrošināšanas polišu vērtības apmērā 886,40 EUR.

MSIA "ABIPRO" administratoram tika pieteikti un administrators atzinis deviņus nenodrošināto kreditoru prasījumus par kopējo summu 1165175,94 EUR, tai skaitā, galvenos prasījumus 1157148,72 EUR apmērā.

Atbildētājas veica SIA "ABIPRO" piederošās automašīnas (2014.gada izlaiduma "BMW 320D DRIVE") atsavināšanas darījumu bez sabiedrības vienīgās paraksttiesīgās personas - administratora atļaujas maksātnespējas procesa laikā, proti, 2015.gada 9.janvārī. Ņemot vērā, ka ar attiecīgo darījumu prasītājam ir nodarīti tiešie zaudējumi 42000 EUR un pastarpinātie zaudējumi 886,40 EUR, administratoram atbilstoši Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktajam ir tiesisks pamats celt prasību tiesā par 2015.gada 9.janvāra automašīnas pārreģistrācijas darījuma atzīšanu par spēkā neesošu. Par spēkā neesošiem atzīstami arī tālāk minētie dokumenti, jo pastāv pamatotas šaubas, ka tie bija pastāvējuši datumā, kas norādīts par to sagatavošanas datumu, un ar šiem darījumiem tiek radīta grāmatvedības fikcija, kas nodara zaudējumus prasītājam: 2014.gada 22.decembra

pieņemšanas-nodošanas akts Nr.12/2014, 2014.gada 22.decembra pirkuma līgums un 2014.gada 22.decembra vienošanās par savstarpējo norēķināšanos ar ieskaitu.

Ņemot vērā, ka apstrīdētos darījumus slēdza SIA "ABIPRO" ieinteresētās personas, tas ir, dalībniece /pers. B/ un valdes locekle /pers. A/, atbilstoši Maksātnespējas likuma 96.panta otrajā daļā noteiktajam, uzskatāms, ka, slēdzot apstrīdētos darījumus, šīs personas ir zinājušas par zaudējumu nodarīšanu SIA "ABIPRO".

Atbilstoši Komerclikuma 169.panta pirmajai un otrajai daļai, Civillikuma 2304.pantam un tiesību doktrīnā atzītajam, valdes loceklim ir jābūt lojālam pret sabiedrību [..]. Valdes locekļa lojalitāte izpaužas kā pienākums saglabāt komercnoslēpumu, konkurences aizliegums, izvairīšanās no interešu konfliktiem, kā arī pienākums darboties labākajās sabiedrības interesēs. [..] Tā kā lojalitātes pienākums neaprobežojas ar konkurences aizliegumu, bet aptver ikvienu valdes locekļa rīcību, valdes loceklis nedrīkst izmantot personīgās interesēs darījuma noslēgšanas iespējas, kuras paveras sabiedrībai jebkura komercdarbības jomā (*skat. "Valdes locekļa atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem", zvērināts advokāts Sergejs Rudāns žurnālam "Jurista Vārds", Nr.1 (752) Otrdiena, 2013.gada 8.janvāris un Nr.2 (753) Otrdiena, 2013.gada 15.janvāris*).

Sabiedrības valdes loceklim kā sabiedrības dalībnieku uzticības personai, kuram saskaņā ar Komerclikuma 221.panta pirmo daļu, 222. un 223.pantu uzticēta svešas mantas pārvaldīšana, jāsekmē sabiedrības mērķu sasniegšana - dalībnieku ekonomisko interešu realizācija. „[..] valdes locekļiem ir pienākums būt lojāliem gan pret sabiedrību kā patstāvīgu tiesību subjektu, gan arī pret visu tās dalībnieku ekonomiskajām interesēm (skat., piemēram, Komerclikuma 171. pantu, 221.panta ceturto daļu, 224.panta sesto daļu, 304.panta trešo daļu, 304.pantu, 306.pantu, 309.pantu), pildot pienākumus kā krietnam un rūpīgam saimniekam atbilstoši Komerclikuma 161.panta pirmajai daļai (valdes loceklim kā uzticības personai, no vienas puses, ir jāmaksimizē sabiedrības peļņa, no otras puses, tai jāsaglabā sabiedrības manta)" (skat. *Tiesu prakses apkopojums "Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros", Augstākās tiesas Senāta 2012.gada 25.janvāra spriedums lietā Nr.SKC-25/2012.)*

Sabiedrības valdes locekļa, kā krietna un rūpīga saimnieka, pienākums ir rūpēties par sabiedrības mantas pienācīgu saglabāšanu. Tiesību doktrīnā ir pausts viedoklis, ka valdes vainas prezumpciju veido nevis jebkurš sabiedrībai radīts zaudējums, bet gan tāds, kurš rada saprātīgas šaubas par valdes rīcību atbilstoši krietna un rūpīga saimnieka mērauklai ("*Valdes locekļa atbildība par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem", zvērināts advokāts Sergejs Rudāns žurnālam "Jurista Vārds", Nr.2 (753) Otrdiena, 2013.gada 15.janvāris*).

/pers. A/ kā SIA "ABIPRO" valdes loceklei un sabiedrības uzticības personai, ir pienākums atbildēt par prasītājam nodarītajiem zaudējumiem 42886,40 EUR apmērā atbilstoši Komerclikuma 169.pantā noteiktajam. Minētais neizslēdz /pers. A/ pienākumu atbildēt par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem arī saskaņā ar Civillikumā noteikto regulējumu par zaudējumiem.

Ņemot vērā, ka ar prettiesisku automašīnas pārreģistrāciju no SIA „ABIPRO" uz /pers. B/ vārda ir konstatējama kā prettiesiskā rīcība, tā arī zaudējumu nodarīšanas fakts prasītājam 42886,40 EUR apmērā, tā arī cēloniskais sakars starp /pers. B/ prettiesisko rīcību un tās rezultātā nodarītajiem zaudējumiem, līdz ar to /pers. B/ ir pienākums atbildēt par sabiedrībai nodarītajiem zaudējumiem 42886,40 EUR.

Pamatojoties uz Maksātnespējas likuma 67.panta 3.punktu, 72.panta pirmās daļas 1.punktu, 96.panta pirmās daļas 1.punktu un otro daļu, Komerclikuma 169.panta pirmo un otro daļu, Civillikuma 1753., 1759., 1765., 1770., 1775.pantu un Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktu, 137.panta pirmo daļu, 138.panta pirmās daļas 3. un 6.punktu un devīto daļu, 127.panta pirmo daļu un 128.pantu, prasītājs lūdza atzīt par prettiesiskiem un spēkā neesošiem šādus darījumus: 2015.gada 9.janvārī 2014.gada izlaiduma automašīnas "BMW 320d XDRIVE", VIN Nr./numurs/, īpašuma tiesību pārreģistrāciju Ceļu satiksmes drošības direkcijā no SIA "ABIPRO" uz /pers. B/ vārda; 2014.gada 22.decembra pieņemšanas – nodošanas aktu Nr.12/2014, 2014.gada 22.decembra pirkuma līgumu un 2014.gada 22.decembra vienošanos par savstarpējo norēķināšanos ar ieskaitu; piedzīt no /pers. A/ un /pers. B/ par labu prasītājam SIA "ABIPRO" zaudējumus 42886,40 EUR un likumiskos nokavējuma procentus 6% līdz pilnīgai tiesas sprieduma izpildes dienai; piedzīt no atbildētājām par labu prasītājam visus ar tiesāšanos saistītos izdevumus. Vienlaikus prasītājs lūdza nodrošināt prasību.

Ar Daugavpils tiesas tiesneses 2015.gada 1.jūlija lēmumu pieteikums par prasības nodrošināšanu tika apmierināts (lietas 1.sējuma 65.-66.lapa), ierakstot ķīlas tiesību atzīmi zemesgrāmatā šādiem nekustamajiem īpašumiem: 1) /pers. A/ piederošajiem īpašumiem - zemes gabalam un uz tā esošajai dzīvojamai mājai, pēc adreses /adrese A/, kadastra Nr./numurs A/, reģistrētam Šēderes pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs B/un zemes gabalam pēc adreses /adrese B/, kadastra Nr./numurs C/, reģistrētam Tabores pagasta zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs D/; 2) /pers. B/ piederošajam īpašumam - zemes gabalam un uz tā esošajai ēkai, pēc adreses /adrese C/, kadastra Nr./numurs E/, reģistrētam Daugavpils pilsētas zemesgrāmatas nodalījumā Nr./numurs F/; Nosakot prasības nodrošinājuma summu 42886,40 EUR.

2015.gada 3.augustā /pers. B/ un /pers. A/ pilnvarotā pārstāve /pers. K/ iesniedza paskaidrojumu (lietas 1.sējuma 96., 107.lapa), norādot, ka celto prasību atbildētājas neatzīst pilnībā, jo atbildētājas ir rīkojušās normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā. Pierādījumi iebildumu pamatotībai tiks iesniegti papildus.

2015.gada 1.oktobrī atbildētājas /pers. B/ pilnvarotā pārstāve /pers. K/ iesniedza papildus paskaidrojumu (lietas 1.sējuma 120.-122.lapa), norādot, ka, ievērojot to faktu, ka sabiedrībai 2014.gadā līdz tās maksātnespējas procesa pasludināšanai bija nepieciešama automašīna ražošanas un saimnieciskajām vajadzībām, kā arī to faktu, ka par atbildīgo personu par šo automašīnu tiktu nozīmēta sabiedrības valdes locekle /pers. A/, tika pieņemts lēmums automašīnu iegādāties. Minētā automašīna "BMW 320D XDRIVE", valsts reģistrācijas Nr./TL numurs/, tika reģistrēta uz SIA "ABIPRO" vārda Ceļu satiksmes drošības direkcijā 2014.gada 19.augustā.

Ievērojot to faktu, ka /pers. B/ bija sabiedrības investore un laikā no 2011.gada 20.augusta līdz 2012.gada 31.decembrim ir ieguldījusi sabiedrības attīstībai šādus naudas līdzekļus: 3846,66 Ls, 246000 EUR un 1035042,55 USD apmērā. Tādu faktu var arī apliecināt sabiedrības maksātnespējas administrators un par to nepastāv strīds, nepastāvēja arī strīds par šāda darījuma noslēgšanu.

Tomēr visa 2014.gada laikā sabiedrības valdes loceklei /pers. A/ ļoti bieži bija darbnespējas lapa, ārstējās [..] slimnīcas [..] nodaļā, un pastāvīgi atrasties darbā viņai nebija iespējams attaisnojošo iemeslu dēļ. Ievērojot šo faktu, tika pieņemts lēmums pārņemt minēto automašīnu savā īpašumā, veicot pirkuma pārdošanas darījumu, kur pārdevējs bija SIA "ABIPRO", bet pircējs bija sabiedrības dalībniece un investore /pers. B/, par ko 2014.gada 22.decembrī bija noslēgts automašīnas pirkuma līgums. Minētā līguma 2.punktā „Apmaksas summa, kārtība un termiņi" 2.2.punkts nosaka, ka pircējs visu pirkuma summu ieskaita aizdevuma atmaksas samazināšanai no pārdevēja puses. 2014.gadā starp pircēju un pārdevēju tika parakstīts automašīnas pieņemšanas-nodošanas akts Nr.12/2014.

2014.gada 22.decembrī tika parakstīta vienošanās par savstarpējo norēķināšanos ar ieskaitu. Tādejādi var secināt, ka minētais civiltiesiskais darījums tika noslēgts saskaņā ar Civillikuma normām un ievērojot arī Komerclikuma normas - sabiedrības valdei izpildot savus pienākumus. Tāpēc arī /pers. B/ uzskata, ka, esot sabiedrības investore un galvenais kreditors, kuras naudas ieguldījums sabiedrībā bija ievērojams, nevarēja nodarīt sabiedrībai zaudējumus, kā par to minēts prasības pieteikumā par zaudējumu piedziņu un prasības nodrošināšanu. Turklāt sabiedrības valdes locekle izpildīja sabiedrības dalībnieces /pers. B/, kurai sabiedrība pieder 75 % no apmaksātā pamatkapitāla, lēmumu.

Sakarā ar to, ka valdes locekles /pers. A/ veselības stāvokļa dēļ varēja tikai daļēji pildīt savus darba pienākumus, un bija Ziemassvētku un Jaunā gada svētku dienas, minētais akts tika reģistrēts Ceļu satiksmes drošības direkcijā tikai 2015.gada 9.janvārī.

Tiesas sēdē prasītāja pārstāvis - administrators prasību uzturēja pēc tajā norādītajiem apstākļiem, papildus paskaidroja, ka atbilstoši Maksātnespējas likuma 96.panta pirmajai un otrajai daļai administratoram ir pienākums celt šādu prasību par nodarītajiem zaudējumiem, bet valdes loceklim un sabiedrības dalībniekam ir jāpierāda pretējais. Darījumus uzskata par fiktīviem. Transportlīdzekļa apdrošināšana tika veikta par visu gadu no sabiedrības līdzekļiem, par transportlīdzekļa atrašanās laiku atbildētājas lietošanā atlīdzības daļa ir 886 EU/pers. B//pers. B/ prasījums tika atzīts par 464447,89 EUR, kas norādīts kreditoru sarakstā. Iesniedzot maksātnespējas procesa pieteikumu, netiek vērtēti uzņēmuma aktīvi, bet ir jāņem vērā kreditora brīdinājums un pieteikuma iesniegšana par maksātnespējas procesa pasludināšanu. No sprieduma izriet, ka pieteikums tika iesniegts 2014.gada 19.novembrī, atbildētājas kā sabiedrības pārstāves uz tiesas sēdi neieradās un nelūdza atlikt lietas izskatīšanu. Pieteikums tika skatīts Augstākajā Tiesā sakarā ar jaunatklātiem apstākļiem, un spriedums netika atcelts, tādēļ sabiedrība ir maksātnespējīga. Automašīnas vērtība kā nesaņemtā nauda par šo darījumu un apdrošināšanas izdevumi ir sabiedrībai nodarītie zaudējumi.

Tiesas sēdē atbildētāju pārstāve prasību neatzina, uzturēja rakstveida paskaidrojumos norādīto. Papildus paskaidroja, ka /pers. B/ pieder 75% no sabiedrības pamatkapitāla, viņa ir aizdevusi ievērojamas summas sabiedrības attīstībai, ir atzīts kreditora prasījums. Sabiedrībai piederēja nekustamais īpašums, kustama manta, kas pēc bilances gandrīz 1 miljons EUR. To pierāda mantas pārdošanas aktuālais plāns, kurā norādīta īpašuma pašreizējā vērtība. Sabiedrībai nebija nodrošināto kreditoru. /pers. B/ ieguldīja naudu, lai attīstītu ražošanu, un viņa nevarēja zināt par maksātnespējas pazīmēm. /pers. A/ pildīja /pers. B/ lēmumu par iegādātās automašīnas atsavināšanu /pers. B/. Pārskaitījums sabiedrībai netika veikts, bet veikts ieskaits aizdevuma samazināšanai, ievērojot sabiedrības intereses. Prasībā nepastāv apstāklis, ka puses veica darījumus, apzinoties sabiedrības maksātnespēju (Augstākās Tiesas 2009.gada 28.janvāra spriedums lietā SKC-34). Nav saprotams, kādus zaudējumus nodarījusi katra no atbildētājām, nav pierādīts zaudējuma nodarīšanas fakts. /pers. A/ bija zināms par kreditora "FCM" sūtīto brīdinājumu un tajā norādītajām sekām – maksātnespējas procesa iesniegšanu. Par tiesā iesniegto maksātnespējas procesu nebija zināms, par sabiedrības maksātnespēju kļuva zināms pēc sprieduma pasludināšanas. SIA "ABIPRO" apstrīdēja maksātnespējas procesu, bet spriedums ir spēkā. CSDD ieradās 2015.gada 9.janvārī, tur tikai reģistrēja iepriekš veikto darījumu.

Trešās personas Ceļu satiksmes direkcijas pārstāvis (turpmāk – CSDD) uz tiesas sēdi neieradās. Par lietas izskatīšanas laiku un vietu trešai personai tika paziņots atbilstoši Civilprocesa likuma 56.panta sestās daļas un 56.[1]panta pirmās daļas prasībām, nosūtot tiesas pavēsti pēc juridiskās adreses (lietas 2.sējuma 55.lapa). Nekādi iesniegumi vai lūgumi netika saņemti. 2016.gada 7.jūlija apziņojumā (lietas 2.sējuma 47.lapa) lūdza skatīt lietu bez CSDD pārstāvja klātbūtnes.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 156.panta pirmo daļu tiesa uzskatīja par iespējamu izskatīt lietu bez trešās personas pārstāvja klātbūtnes.

Motīvu daļa

Uzklausījusi prasītāja pārstāvja un atbildētāju pārstāves paskaidrojumus, pārbaudījusi un novērtējusi lietā iesniegtos pierādījumus, tiesa secina, ka prasība ir pamatota un apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 65.panta 8.punktu pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas administrators izvērtē un ceļ tiesā prasības pret juridiskās personas pārvaldes institūciju locekļiem un kapitālsabiedrības dalībniekiem (akcionāriem) par viņu nodarīto zaudējumu atlīdzību [..].

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 96.panta pirmās daļas 1.punktu administratoram ir pienākums izvērtēt parādnieka darījumus un celt tiesā prasību par attiecīgā darījuma atzīšanu par spēkā neesošu neatkarīgi no šā darījuma veida, ja tas noslēgts pēc juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas vai četrus mēnešus pirms juridiskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas un tādejādi parādniekam ir nodarīti zaudējumi neatkarīgi no tā, vai persona, ar kuru vai kurai par labu darījums noslēgts, ir vai nav zinājusi par zaudējumu nodarīšanu kreditoriem.

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma 96.panta otro daļu, ja darījums, ar kuru nodarīti zaudējumi parādniekam, ir noslēgts ar ieinteresētajām personām attiecībā pret parādnieku vai šo personu labā, uzskatāms, ka šīs personas zinājušas par zaudējumu nodarīšanu, ja tās nepierāda pretējo.

Ar Daugavpils tiesas 2015gada 7.janvāra spriedumu lietā Nr.C12261614 (lietas 1.sējuma 13.-18.lapa) tika apmierināts kreditora "FCM Contracts Ltd" pieteikums un pasludināts SIA „ABIPRO" maksātnespējas process, par administratoru tika iecelts Valdis Freimanis. Šī informācija tika reģistrēta Uzņēmumu reģistrā, ko apstiprina 2015.gada 9.janvāra lēmums (lietas 1.sējuma 20.lapa).

Saskaņā ar Maksātnespējas likuma nosacījumiem administrators ir tiesīgs celt prasību par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu pret parādnieka pārstāvjiem.

Ar administratora 2015.gada 9.janvāra lēmumu (lietas 1.sējuma 32.lapa) par parādnieka pārstāvi SIA „ABIPRO" maksātnespējas procesā tika noteikta valdes locekle ar tiesībām pārstāvēt kapitālsabiedrību atsevišķi /pers. A/ un dalībniece kopš 2011.gada 4.augusta ar 75% daļām /pers. B/.

Par šiem apstākļiem strīda nav.

Saskaņā ar Civillikuma 1779.pantu katram ir pienākums atlīdzināt zaudējumus, ko viņš ar savu darbību vai bezdarbību nodarījis.

Saskaņā ar Komerclikuma 169.panta pirmo un otro daļu valdes loceklim savi pienākumi jāpilda kā krietnam un rūpīgam saimniekam; valdes un padomes locekļi solidāri atbild par zaudējumiem, ko tie nodarījuši sabiedrībai.

Atbilstoši Civillikuma 1646.pantam, tas nozīmē, ka valdes loceklis atbild par katru, tai skaitā, arī par vieglu neuzmanību.

No Civillikuma normām par zaudējumu (1770.-1792.pants) un Komerclikuma 169.panta izriet, ka zaudējumu atlīdzības prasības apmierināšanai ir vajadzīgi vairāki priekšnoteikumi, proti, personas prettiesiska, vainojama rīcība, zaudējuma esamība un cēloniskais sakars starp prettiesisko rīcību un zaudējumiem.

Saskaņā ar Komerclikuma 169.panta trešo daļu valdes un padomes loceklis neatbild saskaņā ar šā panta otro daļu, ja pierāda, ka rīkojies kā krietns un rūpīgs saimnieks.

Nav strīda, ka SIA "ABIPRO" 2014.gada 19.augustā iegādājās transportlīdzekli "BMW 320D", 2014.gada izlaiduma, ar reģistrācijas Nr. /TL numurs/, VIN Nr./numurs/, par 42400 EUR.

Nav strīda, ka minēto transportlīdzekli no SIA "ABIPRO" nopirka /pers. B/, pamatojoties uz 2014.gada 22.decembra automašīnas pirkuma līgumu (lietas 1.sējuma 44.-45.lapa). SIA "ABIPRO", kā pārdevējs, kuru pārstāvēja valdes locekle /pers. A/, pārdeva /pers. B/ minēto transportlīdzekli par 42000 EUR. Līguma 2.2.punktā puses vienojās, ka pircējs visu pirkuma summu ieskaita aizdevuma līguma atmaksas samazināšanai no pārdevēja puses.

Ar 2014.gada 22.decembra pieņemšanas-nodošanas aktu (lietas 1.sējuma 19.lapa) SIA "ABIPRO" transportlīdzekli nodeva /pers. B/.

Nav strīda, ka /pers. B/ neveica samaksu SIA "ABIPRO" labā par iegādāto transportlīdzekli.

2014.gada 22.decembrī SIA "ABIPRO" valdes locekle /pers. A/ un /pers. B/ noslēdza vienošanos par savstarpējo norēķinu ar ieskaitu (lietas 1.sējuma 46.lapa), kurā puses konstatēja, ka 2011.gada 19.augustā starp /pers. B/ un SIA "ABIPRO" tika noslēgts aizdevuma līgums, tādēļ puses vienojās veikt savstarpējos norēķinus ar ieskaitu 42000 EUR apmērā, un SIA "ABIPRO" parāds /pers. B/ par piešķirtajām investīcijām samazinās par 42000 EUR.

Transportlīdzekļa reģistrācija /pers. B/ CSDD notika 2015.gada 9.janvārī, pamatojoties uz 2014.gada 22.decembra pieņemšanas-nodošanas aktu.

2016.gada 7.jūlijā tiesā iesniegtajā iesniegumā (lietas 2.sējuma 47.lapa) CSDD norādīja, ka transportlīdzeklis tika reģistrēts /pers. B/ īpašumā

2015.gada 9.janvārī. Kā reģistrācijas pamatojums tika iesniegts 2014.gada 22.decembra pieņemšanas-nodošanas akts. Iesniegumu transportlīdzekļa reģistrācijai iesniedza un parakstīja ieguvēja /pers. B/.

Strīds ir par to, vai atbildētājas bija tiesīgas veikt darījumus un atsavināt transportlīdzekli laikā, kad SIA "ABIPRO" tika pasludināts maksātnespējas process.

Atbildētāju pārstāves norādīja, ka sabiedrībai nebija maksātnespējas pazīmju, par minēto iesniedzot MSIA "ABIPRO" 2015.gada 14.decembra aktualizēto mantas pārdošanas plānu (lietas 2.sējuma 78.-94.lapa). No šī plāna izriet, ka sabiedrībai nebija ieķīlātas mantas, piederēja nekustamais īpašums – ar kadastrālo vērtību 67116 EUR, kustamā manta, ražošanas iekārtas ar tirgus vērtību 125520 EUR.

Tiesa uzskata, ka aktīvu esamībai un to apmēram nav būtiskas nozīmes, un aktīvu apmērs neliecina par parādu neesamību, jo maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanas priekšnoteikums ir parāda esamība, parādnieka brīdināšana par parādu un par pieteikuma iesniegšanu un pamatotu iebildumu necelšana pret prasījumu.

SIA "ABIPRO" maksātnespējas procesa pieteikumu iesniedza kreditors "FCM Contracts Ltd" sakarā ar parādu pēc 2011.gada 19.septembra aizdevuma līguma. No 2015.gada 7.janvāra sprieduma izriet, ka pieteikums tiesā tika iesniegts 2014.gada 19.novembrī. Spriedumā tika konstatēts, ka SIA "ABIPRO" neizpildītās saistības bija 75215,30 EUR, parāda samaksai iestājies termiņš, parāds nav samaksāts, parādnieks nav cēlis iebildumus pret prasījumu un kreditors bija ievērojis Maksātnespējas likuma 57.panta otrās daļas prasības par parādnieka brīdināšanu pirms maksātnespējas procesa pieteikuma iesniegšanas tiesā. Tā kā SIA "ABIPRO" bija iestājusies Maksātnespējas likuma 57.panta 2.punktā paredzētā maksātnespējas pazīme, tika pasludināts sabiedrības maksātnespējas process.

Ar Augstākās tiesas Civillietu departamenta 2015.gada 5.novembra spriedumu lietā Nr.C12261614, SPC-14/2015 (lietas 1.sējuma 175.-181.lapa) Daugavpils tiesas 2015.gada 7.janvāra spriedums atstāts negrozīts.

Tādejādi secināms, ka SIA "ABIPRO" maksātnespējas process turpinās.

Kreditoru prasījumu reģistrs (lietas 1.sējuma 161.-162.lapa) apstiprina, ka sabiedrībai 2015.gada 8.oktobrī bija atzīti 9 kreditoru prasījumi, kur galveno prasījumu kopsumma 1157148,72 EUR. Kreditoru prasījumu reģistrā iekļauts arī kreditors "FCM Contracts LTD" par galveno prasījumu 75215,30 EUR un /pers. B/ ar galveno prasījumu 464447,89 EUR.

Transportlīdzekļa atsavināšanas darījums pats par sevi atbilst normālai komercpraksei, bet šajā gadījumā tika veiktas darbības, lai transportlīdzekli atsavinātu, bet pielīgtā maksa faktiski nenonāca parādnieka rīcībā un netika izlietota visa kreditoru kopuma prasījumu segšanai, bet tikai viena kreditora interesēs, tas ir, atbildētājas /pers. B/ prasījuma samazināšanai). Darījuma rezultātā ir noticis parādnieka mantas samazinājums par 42000 EUR.

Kapitālsabiedrības finansiālo grūtību gadījumā galvenās ekonomiski ieinteresētās personas ir sabiedrības kreditori, par kuru prasījumu maksimālu apmierināšanu ir atbildīgi sabiedrības valdes locekļi. (skat. Augstākās tiesas tiesu prakses apkopojumā „Tiesu prakse lietās par darījumu apstrīdēšanu un zaudējumu piedziņu no parādnieka pārstāvjiem maksātnespējas procesu ietvaros" (2014.g.))

Tiesa uzskata, ka šādos apstākļos darījumi par transportlīdzekļa atsavināšanu – pirkuma līgums un ar to saistītais pieņemšanas nodošanas akts un vienošanās par ieskaitu ir jāatzīst par spēkā neesošiem darījumiem. Pēc darījumu atzīšanas par spēkā nenesošiem tiek atjaunots iepriekšējais stāvoklis, tas ir, transportlīdzeklim jānonāk atpakaļ sabiedrības īpašumā un rīcībā. Līdz ar to atbildētājām nerodas pienākums samaksāt sabiedrībai transportlīdzekļa vērtību kā zaudējumus 42000 EUR apmērā.

SIA "ABIPRO" par transportlīdzekļa apdrošināšanas OCTA un KASKO polisēm par laiku no 2014.gada 19.augusta līdz 2015.gada 19.augustam veica samaksu 1519,55 EUR, ko apstiprina sabiedrības konta izraksts (lietas 1.sējuma 37.lapa). Par laiku no 2015.gada 9.janvāra līdz 2015.gada 18.augustam apdrošināšanas atlīdzība ir 886,40 EUR.

Tā kā transportlīdzeklis atradās atbildētājas /pers. B/ īpašumā, tad viņai ir pienākums atlīdzināt sabiedrībai radītos izdevumus par šo laiku. Civillikuma 1770.panta izpratnē tie ir zaudējumi, jo par šādu summu noticis prasītāja mantas samazinājums. Līdz ar to no atbildētājas prasītāja labā piedzenami zaudējumi 886,40 EUR.

Šādos apstākļos prasība apmierināma daļēji, atzīstami par spēkā neesošiem transportlīdzekļa atsavināšanas darījumi un no atbildētājas /pers. B/ prasītāja labā piedzenami zaudējumi 886,40 EUR, piedzītās summas ieskaitot prasītāja norādītajā kontā; pārējā daļā par zaudējumu 42000 EUR piedziņu prasība noraidāma.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 42.panta pirmo daļu tiesas izdevumi, ja prasītājs no to samaksāšanas bijis atbrīvots, piespriežami no atbildētāja valsts ienākumos proporcionāli apmierinātajai prasījuma daļai.

Prasītājs atbilstoši Civilprocesa likuma 43.panta pirmās daļas 10.punktam ir atbrīvots no tiesas izdevumu samaksas valsts ienākumos. Līdz ar to saskaņā ar Civilprocesa likuma 35.panta pirmās daļas 11.punktu, 34.panta pirmās daļas 1.punktu, 39.pantu, 42.panta pirmo daļu no abām atbildētājām vienādās daļās valsts labā piedzenama valsts nodeva 709,48 EUR (kas aprēķināta no darījuma summas 42000 EUR – 1418,96 EUR) un no /pers. B/ arī valsts nodeva par zaudējumu piedziņas prasījumu - 132,96 EUR.

Izziņa par tiesas izdevumiem (lietas 1.sējuma 2.lapa) apstiprina, ka izdevumi par tiesas pavēstu un citu tiesas dokumentu piegādāšanu un izsniegšanu ir 39,76 EUR. Tādejādi no atbildētājām vienādās daļās valsts ienākumos ir piedzenami ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi - 19,88 EUR no katras.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu nepieciešams apstiprināt prasītāja tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no atbildētājas procentus – 6% gadā no nesamaksātās zaudējuma summas, ievērojot Civillikuma 1763.panta nosacījumus, ka procentu pieaugums apstājas, kad vēl nesamaksāto procentu daudzums sasniedzis kapitāla lielumu, tas ir, bet ne vairāk kā 886,40 EUR.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu tiesa nosaka atbildētājām termiņu labprātīgai sprieduma izpildei daļā par zaudējumu un tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193.-195., 204.[1]pantu, tiesa

n o s p r i e d a:

maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO" prasību pret /pers. A/ un /pers. B/ par zaudējumu piedziņu apmierināt daļēji.

Atzīt par spēkā neesošiem šādus sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO" valdes locekles /pers. A/ un /pers. B/ noslēgtos darījumus: 1) 2014.gada 22.decembra automašīnas "BMW 320d XDRIVE", reģistrācijas Nr./TL numurs/, pirkuma līgumu, 2) 2014.gada 22.decembra Pieņemšanas – nodošanas aktu Nr.12/2014 un 3) 2014.gada 22.decembra vienošanos par savstarpējo norēķināšanos ar ieskaitu, pēc kuriem 2015.gada 9.janvārī notika 2014.gada izlaiduma automašīnas "BMW 320d XDRIVE", reģistrācijas Nr./TL numurs/, šasijas Nr./numurs/, īpašuma tiesību pārreģistrācija Ceļu satiksmes drošības direkcijā no sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO", reģistrācijas Nr.42103049278, /pers. B/, dzim. /datums/.

Noraidīt prasību daļā par zaudējumu 42000 EUR piedziņu no /pers. A/ un /pers. B/ maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO" labā.

Piedzīt no /pers. B/, dzim. /datums/, maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO", reģistrācijas Nr.42103049278, labā zaudējumus 886,40 EUR (astoņi simti astoņdesmit seši *euro* 40 *centi);* piedzītās summas ieskaitīt prasītāja kontā Nr.LV31 RIKO 0002 9301 92910, akciju sabiedrībā „DnB banka".

Apstiprināt maksātnespējīgās sabiedrības ar ierobežotu atbildību "ABIPRO" tiesības par laiku līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/ procentus – 6% (sešus procentus) gadā no nesamaksātās zaudējuma summas, bet ne vairāk kā 886,40 EUR.

Piedzīt no /pers. B/, dzim. /datums/, valsts labā valsts nodevu 842,44 EUR (astoņi simti četrdesmit divi *euro* 44 *centi*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 19,88 EUR (deviņpadsmit *euro* 88 *centi*).

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, valsts labā valsts nodevu 709,48 EUR (septiņi simti deviņi *euro* 48 *centi*) un ar lietas izskatīšanu saistītos izdevumus 19,88 EUR (deviņpadsmit *euro* 88 *centi*).

Noteikt atbildētājām termiņu sprieduma labprātīgai izpildei daļā par zaudējumu un tiesas izdevumu piedziņu – 10 (desmit) dienas pēc sprieduma stāšanās likumīgā spēkā.

Spriedumu var pārsūdzēt Latgales apgabaltiesai 20 dienu laikā no pilna sprieduma sastādīšanas dienas – 2016.gada 5.oktobra, iesniedzot apelācijas sūdzību Daugavpils tiesā.

Tiesnese I.Šteine